

ԶԱՏԿԱԿԱՆ ՕՐԵՐԸ ԲԱԹՈՒՄԻՒ ՀԱՅՈՑ ՀԱՄԱՅՆՔՈՒՄ

Սույն թվականի ապրիլի 13-ից մինչև 16-ը Մայր Աթոռիս միաբաններ Բագրատ աբեղա Գալստյանը և Սամվել սարկավազ Հովակիմյանը, վեհափառ Հայրապետի բարձր կարգադրությամբ և օրհնությամբ, գտնվում էին Վիրաճայոց թեմի խնամակալության տակ գտնվող Բաթումի քաղաքում՝ Զատկական տոները տեղի հայ համայնքի հետ անցկացնելու և տոնախմբելու սրբազան առիթով:

Ուրբաթ օրը, ուշ երեկոյան, հասնելով Բաթումի, Հայր Սուրբը և Բարեշնորհ Սարկավազը դիմավորվեցին համայնքի ներկայացուցիչների կողմից՝ գլխավորությամբ «Վերածնունդ» քարեգործական ընկերության նախագահ պրն. Գևորգ Ավակովի:

Հաջորդ՝ շաբաթ օրը, առավոտյան, Մայր Աթոռիս երկու միաբանները այցելեցին Բաթումիի Հայոց Սուրբ Փրկիչ եկեղեցին, որն այսօր վերանորոգվում է: ԺԹ դարի վերջերին թուրքական կոտորածներից մազապործ եղած հայ գաղթականների «գոյի չափ զկեանս իրեանց» ներդրված վաստակով ու աշխատանքով կառուցված այս երկնակտոր եկեղեցին, խորհրդային բռնատիրության շրջանում վերածվել էր աստղադիտարանի: Սակայն, ինչպես Սուրբ Ավետարանն է վկայում՝ «վասն Քրիստոսի ամենայն ծունր կրկնեսցի», այստեղ ևս ազատության շնչի ծավալումով Աստուծո Տունը վերադարձվեց իր Տիրոջը: Բաթումիի հայը այսօրվա պես հիշում է իր վերջին քահանային՝ Տեր Մկրտչին, որ 1937 թ. հալածանքների ժամանակ անհայտության մեջ զոհվեց Սիբիրի հեռավոր աքսորավայրերում:

Եվ այսօր հոգեկան տոն ու վերստին ճննդյան ներքին ուրախություն և հուսավատություն էր Բաթումիի հայության համար, որովհետև շուրջ 60 տարվա չոռությունից հետո դարձյալ պիտի դողանջեին Հայոց եկեղեցու հայաբարբառ զանգերը՝ ավետելով, թե «Քրիստոս Յարեալ ի մեռելոց», որին ի պատասխան պիտի լավեր հույսով և հավատքով տրոփող հայի սրտի քաբախյունը, որ «Օրհնեալ է Յարութիւն Քրիստոսի»:

Շաբաթ օրը, ժամը 16.00-ին, թեև ուշացումով և անհամապատասխան մի օր, բայց Տիրոջ տնօրինական և խորհրդալիր դեպքերից մի քանիսին ու դրանց ներքին բովանդակությամբ հաղորդակից դարձնելու և դրանցով ապրելու հարկավորությունից և անհրաժեշտությունից մղված տեղի ունեցավ Ոսնջվայի սրբազան արարողությունը: Արարողությունից հետո, բնաբան ունենալով Հովհաննես Ավետարանչի խոսքերը (Հովհ. Գ) քարոզ խոսեց Բագրատ Հայր Սուրբը՝ նախ փոխանցելով վեհափառ Հայրապետի օրհնությունն ու ողջույնները, ապա քացատրելով Ոսնջվայի և ընդհանրապես Ավագ Շաբաթի խորհուրդը, ինչպես նաև հուսադրեց ու վստահեցրեց, որ Սուրբ Էջմիածինը իր Ազգընտիր Գահակալով, ինչպես մյուս զավակների նկատմամբ, այստեղ ևս իր կարելին պիտի ներդնի հայի քրիստոնեավայել և բնականոն կյանքին ի նպաստ:

Նույն օրը, ուշ գիշերին, ժամը 00.00-ին, մատուցվեց Ճրագալույցի Սուրբ Պատարագը: Երկարատև ընդմիջումից հետո վերստին Տիրոջ Մարմինն ու Արյունն էր պատարագվում այս Սուրբ եկեղեցում: Խորհրդանշական կերպով կարծես թե ճիշտ այս վայրկյանի համար էին արտասանված սրբազան Հայրապետի խոսքերը, որ Քրիստոս «մահությամբ զմահ կոխեաց եւ յարութեամբն Իրով մեզ գկեացս պարգեւեաց»: Իսկապես 80 տարվա մեռելությունն էր ընկրկում Տիրոջ կենդանության և հաղթանակի առջև: Սուրբ Պատարագի ընթացքում դարձյալ քարոզեց պատարագիչ Հայր Սուրբը՝ Հաղության հրաշալի դեպքը կապելով Բաթումիի հայության այսօրվա կյանքի հետ: Իսկ Սուրբ Պատարագի ավարտին տեղի ունեցավ Զատկական հացի, ձվի, աղի օրհնությունը:

Կիրակի առավոտյան ժամը 11.00-ին մատուցվեց Սուրբ Պատարագ, որի ընթացքում Սամվել սարկավազը ընթերցեց Վեհափառ Հայրապետի Զատկական պատգամն ու օրհնության խոսքը: Մեծ էր նաև Սուրբ Հաղորդությունն ստացողների թիվը: Տիրոջ Հաղության կյանքով ու կենսախնդությամբ էր լցված ամբողջ ժողովուրդը: Սուրբ Էջմիածնից և Մայր Հայաստանից տակ տարածությամբ հեռավորության զտնվելով, նրանք ամենուր զգում էին այս երկու նվիրական օջախների ներկայությունը, որի վառ վկայությունն էին նաև հավաքտ Սուրբ Պատարագի կատարված մկրտությունները: Կրկին Սուրբ Էջմիածնի լույս Մյուռոնն էր ճառագում Սուրբ Փրկիչ եկեղեցում, որի լույսը ճեղքեց թե՛ հոգեկան և թե՛ մարմնավոր բոլոր փակ դռները՝ մուտք գործելով յուրաքանչյուրի կյանքից ներս: Սուրբ Պատարագից հետո տեղի ունեցավ Հայրապետական մաղթանք Գարեգին Ա Վեհափառ Հայրապետի մեկ տարվա գահակալության տարեդարձի առիթով: Ներկայացվեց Վեհափառ Հայրապետի մեկ տարվա գործունեությունը և այդ ընթացքում տեղի ունեցած բոլոր իրադրությունները:

Հաջորդ օրը, երկուշաբթի առավոտյան, ի հիշատակ համորեն մեջեջեղոց, կատարվեց հոգեհանգստյան պաշտոն, որից հետո Հայր Բագրատն ու Սամվել սարկավազը այցելեցին նաև հայկական գերեզմանատուն, աղոթելով այստեղ հանգչող բոլոր հայ զավակների հոգիների խաղաղության և փրկության համար:

Հատկանշական և հուզիչ էր հանդիպումը հայկական դպրոցի սաների հետ, որոնց փոխանցվեց Վեհափառ Հայրապետի սերն ու օրհնությունը՝ պատվիրելով փոքրիկներին ամուր ու հարատև պահել իրենց հայրերի հավատքը, լեզուն և պատմությունը: Այս սրտառույզ հանդիպումով էլ ավարտվեց Մայր Աթոռիս միաբանների մասնակցությամբ տեղի ունեցած Զատկական օրերի տոնակատարությունները՝ այն հույսով և հավատքով, որ Սուրբ Էջմիածնի խաչի ճաճանչն ու Սրբալույս Մյուռոնի ճառագայթը երբեք չի խամրելու նաև հայության այս փոքրիկ հատվածում:

Բ. Ա. Գ.

